

**Azərbaycan Respublikası
Dövlət Gömrük Komitəsi**

Azərbaycan Respublikası Xarici Ticarətinin Gömrük Statistikası

**Hesabat dövrü:
01.01.2014 – 31.08.2014**

1) Büdcə daxilolmaları haqqında məlumat

Yığım	Məbləğ (min AZN)
Gömrük rüsumları üzrə	275 834.10
ƏDV üzrə	677 081.38
Aksizlər üzrə	37 731.94
Yol vergisi üzrə	10 725.18
Cəmi	1 001 372.60

2) Xarici iqtisadi fəaliyyət (XİF) iştirakçıları haqqında məlumat

Göstəricilər	Miqdarı (ədəd)
Xarici ölkələrin sayı	139
XİF iştirakçılarının sayı <i>o cümlədən:</i>	5 036
- Fiziki şəxslər üzrə	1 789
- Hüquqi şəxslər üzrə <i>o cümlədən:</i>	3 247
- dövlət sektoru	247
- özəl sektor	3 000
Gömrük bəyannamələrinin sayı <i>o cümlədən:</i>	166 031
- idxal bəyannamələri	138 521
- ixrac bəyannamələri	27 510

3) Ticarət əməliyyatlarının həcmi – 20 964 583.43 min ABŞ dolları

(Keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 9.19 % azalmışdır)

o cümlədən:

3.1 İdxal əməliyyatları üzrə - 5 613 565.77 min ABŞ dolları

(Keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 21.29 % azalmışdır)

İdxal olunan malların çeşidlərinin sayı – 5 579 ədəd

Göstəricilər	Məbləğ <i>(min ABŞ dolları)</i>	Əlavələr
Dövlət sektoru	1 377 032.99	
Özəl sektor	4 012 124.39	
Fiziki şəxslər	224 408.39	
MDB ölkələri	1 310 374.43	
Aİ ölkələri	1 799 530.76	Əlavə 4
Digər ölkələr	2 503 660.58	
İdxal əməliyyatlarının həcmninin:		
- yüksək həddi	970 132.81 (aprel)	Əlavə 1
- aşağı həddi	535 833.29 (yanvar)	
- orta aylıq artımı (+, -)	27 612.21	
Humanitar yük, təmənnasız kömək və texniki yardım	38 606.27	

3.2 İxrac əməliyyatları üzrə - 15 351 017.66 min ABŞ dolları

(Keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 3.78 % azalmışdır)

İxrac olunan malların çeşidlərinin sayı - 1 792 ədəd

Göstəricilər	Məbləğ (min ABŞ dolları)	Əlavələr
Dövlət sektoru	14 476 797.54	
Özəl sektor	749 702.06	
Fiziki şəxslər	124 518.06	
MDB ölkələri	562 925.15	
Aİ ölkələri	8 030 436.91	Əlavə 4
Digər ölkələr	6 757 655.60	
İxrac əməliyyatlarının həcmnin:		
- yüksək həddi	2 323 081.07 (may)	Əlavə 1
- aşağı həddi	1 598 786.89 (mart)	
- orta aylıq artımı (+, -)	33 027.61	
Humanitar yük, təmənnasız kömək və texniki yardım	302.21	

3.3 Neft və neft məhsulları, təbii qaz və elektrik enerjisinin ixracı haqqında məlumat

3.3.1. Sayğac göstəriciləri əsasında

Məhsul adı	Miqdarı	Dəyəri (min ABŞ dolları)
Xam neft, ton <i>o cümlədən:</i>	22 788 507.3	--
- Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru kəməri ilə	18 651 728.2	--
- Supsa boru kəməri ilə	2 823 248.3	--
- Şimal boru kəməri ilə	678 728.0	--
- Dəmir yolu nəqliyyatı ilə	634 802.8	--
Qaz kondensatı (Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru kəməri ilə)	1 465 087.6	
Təbii qaz, min m ³	5 475 504.5	--
Elektrik enerjisi, min kVt/s	217 144.7	--

3.3.2. Gömrük bəyannamələri əsasında

Məhsul adı	Miqdarı	Dəyəri (min ABŞ dolları)
Xam neft, ton	16 027 197.13	13 129 080.77
Neft məhsulları, ton	1 206 574.28	867 160.05
Təbii qaz, min m ³	1 324 589.55	225 242.14
Elektrik enerjisi, min kVt/s	394 990.01	19 255.95

3.4 Avtomobillərin idxalı haqqında məlumat

Məhsul adı	Miqdarı (ədəd)
Cəmi idxal olunmuşdur <i>o cümlədən:</i>	43 276
Sürücü daxil olmaqla 10 nəfər və ya daha çox adam daşımaq üçün nəzərdə tutulmuş motorlu nəqliyyat vasitələri	214
Əsasən adamların daşınması üçün nəzərdə tutulmuş minik avtomobilləri və digər motorlu nəqliyyat vasitələri	39 198
Yük daşımaq üçün motorlu nəqliyyat vasitələri	3 575
Xüsusi təyinatlı motorlu nəqliyyat vasitələri	289

4) Sövdələşmə xarakterləri üzrə malların keçirilməsi

Sövdələşmə xarakterinin kodu və adı	İxrac		İdxal	
	dəyəri (min ABŞ doll.)	ixraca nisbətən %-lə	dəyəri (min ABŞ doll.)	idxala nisbətən %-lə
01 – Milli valyuta ilə hesablaşmaqla malların keçirilməsi	67 108.95	0.44	414.40	0.01
Sərbəst dönrli valyuta (SDV) ilə hesablaşmalar, o cümlədən:	14 532 256.69	94.67	4 488 628.29	79.96
21 – SDV hesablaşmaları (dövlət krediti və dövlət kreditinin ödənişindən başqa) üzrə malların keçirilməsi	14 532 242.33	94.67	4 475 748.47	79.73
23 – Dövlət krediti üzrə malların keçirilməsi	14.36	0.00	9 678.15	0.17
26 – Dövlət kreditinin ödənilməsi hesabına malların keçirilməsi	0.00	0.00	3 201.67	0.06
Klirinq üzrə hesablaşmalar, o cümlədən:	0.00	0.00	86.35	0.00
31 – Klirinq valyutası hesablaşmaları ilə malların keçirilməsi (dövlət krediti və dövlət kreditinin ödənilməsindən başqa)	0.00	0.00	82.80	0.00
33 – Dövlət krediti üzrə hesablaşma	0.00	0.00	1.30	0.00
36 – Dövlət kreditinin ödənişi hesabına malların keçirilməsi	0.00	0.00	2.25	0.00
Qapalı valyuta üzrə hesablaşmalar, o cümlədən:	267 127.45	1.74	213 659.16	3.81
41 – Qapalı valyuta hesablaşmaları əsasında malların keçirilməsi (dövlət kreditindən başqa)	267 127.45	1.74	210 562.38	3.75
43 – Dövlət krediti üzrə malların keçirilməsi	0.00	0.00	3 096.78	0.06
Digər kommersiya əməliyyatları üzrə malların keçirilməsi:	0.00	0.00	23.50	0.00
51 – Birbaşa mal mübadiləsi qaydası (barter sövdələşmələri) ilə malların keçirilməsi	0.00	0.00	3.92	0.00
52 – Görülmüş iş və xidmətlərin hesabına malların keçirilməsi	0.00	0.00	19.58	0.00
80 – Digərləri	484 524.57	3.16	910 754.07	16.22
Cəmi	15 351 017.66	100.00	5 613 565.77	100.00

5) Daşınan yüklər haqqında məlumat

İstiqamət və nəqliyyatın növü	Miqdarı (ton)	Əlavələr
- İxrac <i>o cümlədən:</i>	19 339 269.71	Əlavə 6
dəniz nəqliyyatı	135 794.33	
dəmir yolu nəqliyyatı	1 726 946.58	
avtomobil nəqliyyatı	358 277.06	
hava nəqliyyatı	79 313.74	
poçt vasitəsilə	0.12	
stasionar nəqliyyat vasitələri	17 038 820.06	
özü hərəkət edən vasitələr	117.83	
- İdxal <i>o cümlədən:</i>	5 379 166.84	
dəniz nəqliyyatı	1 202 212.24	
dəmir yolu nəqliyyatı	2 827 711.05	
avtomobil nəqliyyatı	1 318 588.87	
hava nəqliyyatı	7 697.14	
poçt vasitəsilə	1.28	
özü hərəkət edən vasitələr	22 956.26	
Cəmi	24 718 436.55 (Keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 91.58 % təşkil edir)	

6) Gömrük hüquqpozmalarına qarşı mübarizə haqqında məlumat

6.1 Aşkar edilmiş cinayət xarakterli faktlar – 261

o cümlədən:

Qaçaqmalçılıq faktı	166
Narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə əlaqədar faktlar	110
Tutulmuş narkotik vasitələrin miqdarı (qram)	151 011.4480
Tutulmuş psixotrop maddələrin miqdarı (qram)	219.5720
Gömrük ödənişlərinin ödənilməsindən yayınma	5
Aksiz markası ilə markalanmalı olan məhsulları belə marka olmadan idxal etmə	2
Digər cinayət xarakterli faktlar	105
Təqsirləndirilən şəxslər	301

6.2 Aşkar edilmiş inzibati xəta faktları – 6 231

o cümlədən:

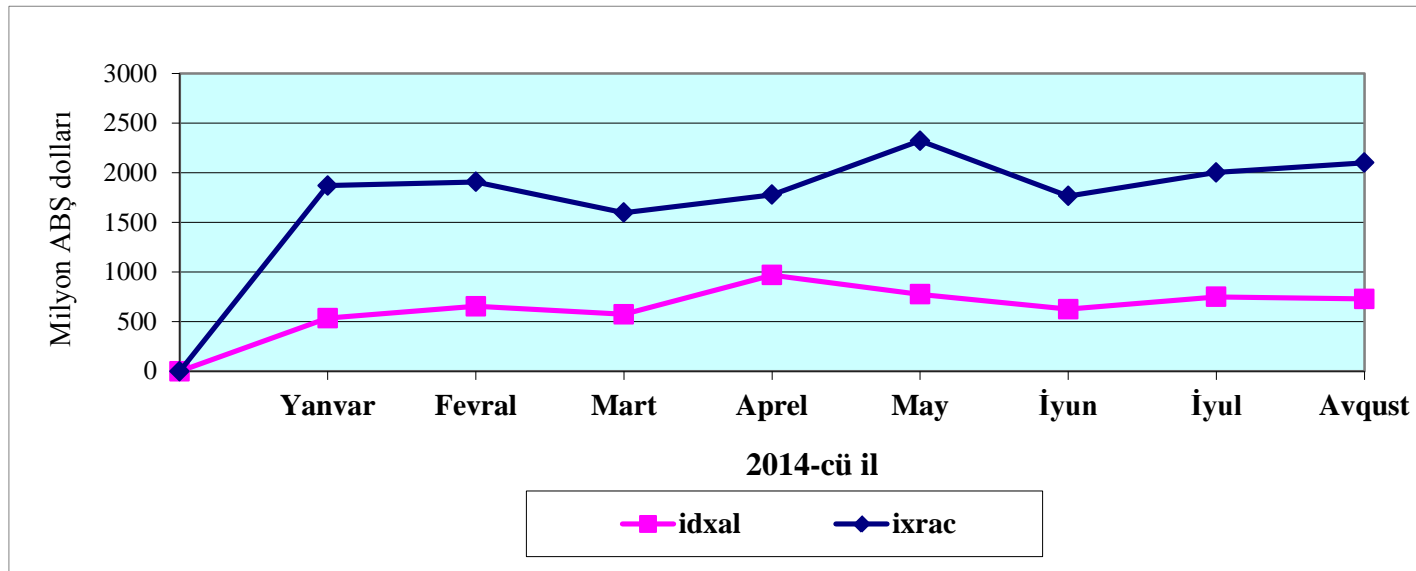
Kənar keçirmə	2
Gizli keçirmə	138
Bəyan etməmə	162
Malların, nəqliyyat vasitələrinin və onlara aid sənədlərin çatdırılmaması	5 126
Geri aparmama (gətirməmə)	363
Gömrük ödənişlərindən yayınma	2
Aksiz markasız idxal	3
Digər xətalər	456

Əlavə 1

İxrac və idxal əməliyyatlarının dinamikası

(min ABŞ dolları)

	Yanvar	Fevral	Mart	Aprel	May	İyun	İyul	Avqust	Sentyabr	Oktyabr	Noyabr	Dekabr	Cəmi
İxrac	1 870 825.67	1 907 681.82	1 598 786.89	1 778 856.72	2 323 081.07	1 766 968.50	2 002 798.01	2 102 018.97	-	-	-	-	15 351 017.66
İdxal	535 833.29	654 215.92	574 085.87	970 132.81	775 258.31	625 298.79	749 622.03	729 118.75	-	-	-	-	5 613 565.77
Saldo	1 334 992.38	1 253 465.91	1 024 701.02	808 723.91	1 547 822.76	1 141 669.71	1 253 175.98	1 372 900.22	-	-	-	-	9 737 451.89
Dövriyyə	2 406 658.97	2 561 897.74	2 172 872.75	2 748 989.54	3 098 339.39	2 392 267.29	2 752 420.03	2 831 137.73	-	-	-	-	20 964 583.43
İxracın aylıq artımı	-	36 856.15	-308 894.94	180 069.84	544 224.35	-556 112.58	235 829.51	99 220.97	-	-	-	-	-
İdxalın aylıq artımı	-	118 382.62	-80 130.05	396 046.95	-194 874.50	-149 959.53	124 323.24	-20 503.27	-	-	-	-	-

Əlavə 2

İxracda əsas mallar

(min ABŞ dolları)

№	Malların adı	2013-cü ilin ilk 8 ayı ərzində	2014-cü ilin ilk 8 ayı ərzində	2014-cü ilin ilk 8 ayının ümumi ixracına nisbətən %-lə	2013-cü ilin ilk 8 ayının ixracına nisbətən %-lə
	İxrac - cəmi	15 954 650.88	15 351 017.66	100.00	96.22
1	Xam neft	13 421 128.78	13 129 080.77	85.53	97.82
2	Neft məhsulları	829 304.53	867 160.05	5.65	104.56
3	Təbii qaz	523 241.79	225 242.14	1.47	43.05
4	Meyvə-tərəvəz	107 215.20	147 092.96	0.96	137.19
5	Çay	27 338.31	19 577.12	0.13	71.61
6	Bitki və heyvan mənşəli piylər və yağlar	156 476.85	142 965.89	0.93	91.37
7	Şəkər	162 999.28	156 413.37	1.02	95.96
8	Spirтли və spirtsiz içkilər	18 739.17	21 973.44	0.14	117.26
9	Kimya sənayesi məhsulları	40 616.65	45 631.10	0.30	112.35
10	Plastmassa və onlardan hazırlanan məmulatlar	86 827.52	93 789.69	0.61	108.02
11	Pambıq iplik	16 007.60	9 286.67	0.06	58.01
12	Qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar	76 896.57	27 375.15	0.18	35.60
13	Alüminium və ondan hazırlanan məmulatlar	55 035.20	53 939.80	0.35	98.01
14	Digərləri	432 823.43	411 489.51	2.67	95.07

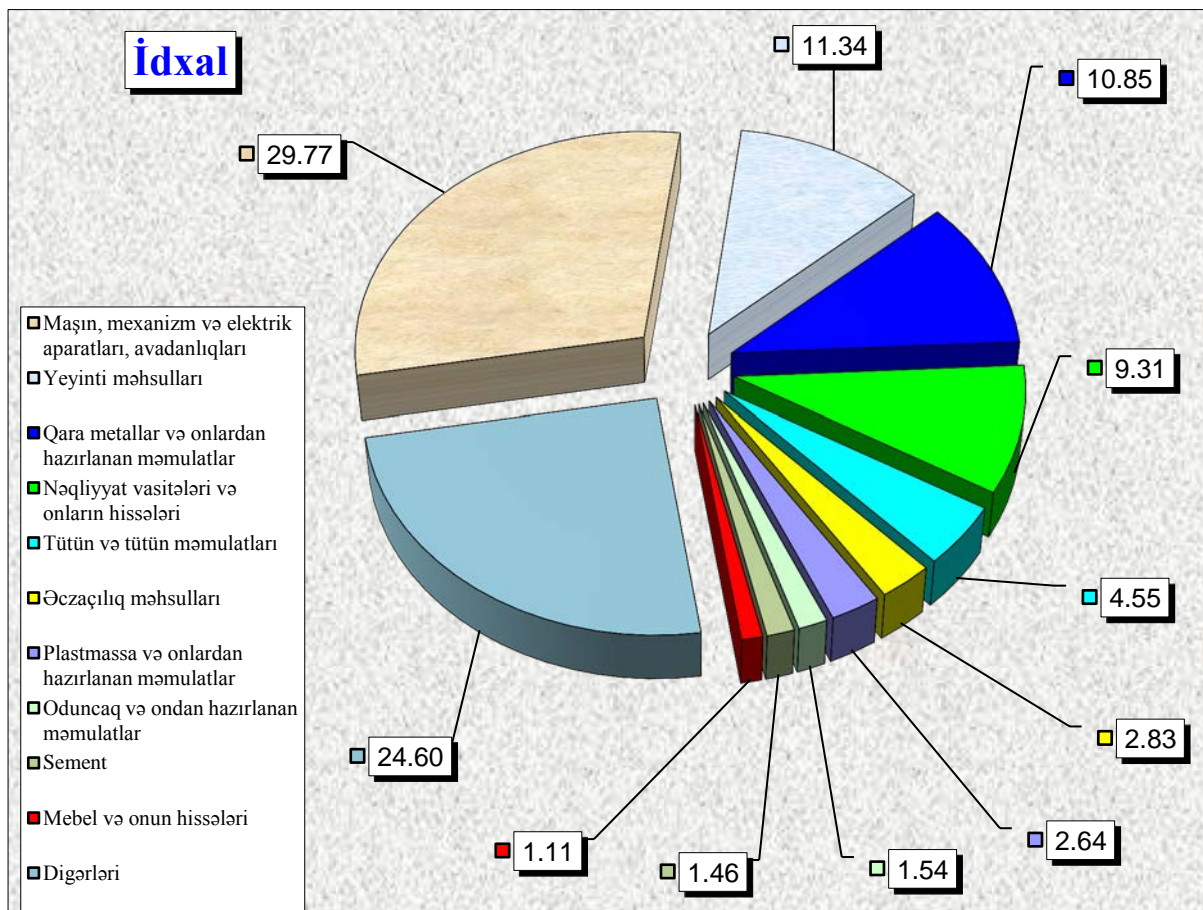
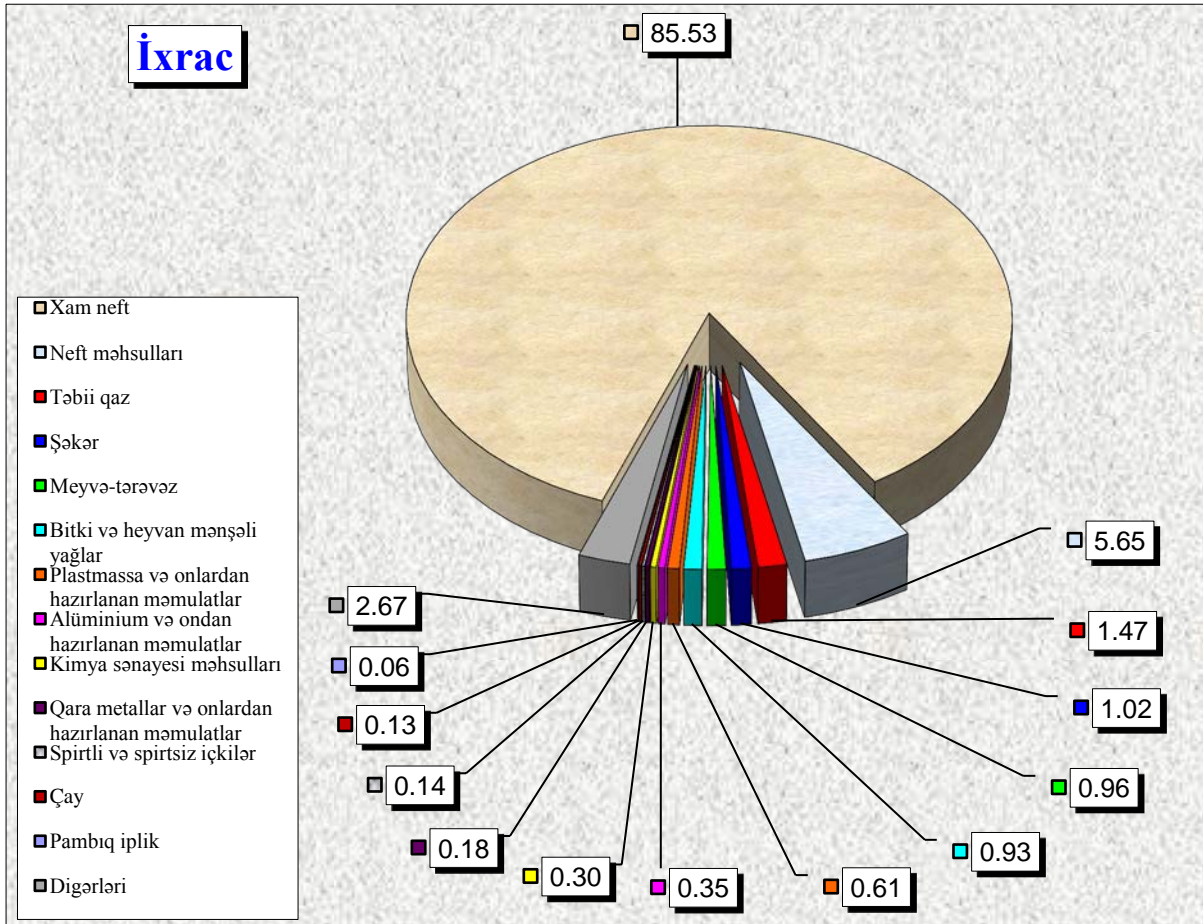
Əlavə 3

İdxalda əsas mallar

(min ABŞ dolları)

№	Malların adı	2013-cü ilin ilk 8 ayı ərzində	2014-cü ilin ilk 8 ayı ərzində	2014-cü ilin ilk 8 ayının ümumi idxalına nisbətən %-lə	2013-cü ilin ilk 8 ayının idxalına nisbətən %-lə
	İdxal - cəmi	7 131 943.11	5 613 565.77	100.00	78.71
1	Yeyinti məhsulları	722 186.20	636 719.79	11.34	88.17
	ondan:				
1.1	Ət	9 836.50	13 286.37	0.24	135.07
1.2	Süd	5 862.78	4 347.92	0.08	74.16
1.3	Kərə yağı	11 579.80	17 381.25	0.31	150.10
1.4	Meyvə-tərəvəz	20 480.46	16 623.34	0.30	81.17
1.5	Buğda	252 747.15	161 180.36	2.87	63.77
1.6	Bitki və heyvan mənşəli piylər və yağlar	48 052.53	59 701.96	1.06	124.24
1.7	Şəkər	116 315.41	118 764.89	2.12	102.11
2	Tütün və tütün məmulatları	218 190.58	255 207.93	4.55	116.97
3	Sement	106 566.89	82 188.30	1.46	77.12
4	Əczaçılıq məhsulları	166 560.64	159 000.58	2.83	95.46
5	Plastmassa və onlardan hazırlanan məmulatlar	191 514.80	148 293.74	2.64	77.43
6	Oduncaq və ondan hazırlanan məmulatlar	224 822.21	86 213.47	1.54	38.35
7	Qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar	839 616.24	609 023.61	10.85	72.54
8	Maşın, mexanizm, elektrik aparatları, avadanlıqlar və onların hissələri	1 771 884.08	1 671 039.63	29.77	94.31
9	Nəqliyyat vasitələri və onların hissələri	1 001 212.35	522 412.27	9.31	52.18
10	Mebel və onun hissələri	50 053.66	62 360.11	1.11	124.59
11	Digərləri	1 839 335.46	1 381 106.34	24.60	75.09

**İdخال və ixrac əməliyyatlarında əsas mallar
(faizlə xüsusi çəkisi)**

Ölkələr üzrə ixrac və idxal

(əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisə olunmaqla, min ABŞ dolları ilə)

Ölkələrin adı	İxrac				İdxal			
	2013-cü ilin ilk 8 ayı	2014-cü ilin ilk 8 ayı	2013-cü ilin ilk 8 ayına nisbətən %-lə	2014-cü ilin ilk 8 ayının ümumi ixracına nisbətən %-lə	2013-cü ilin ilk 8 ayı	2014-cü ilin ilk 8 ayı	2013-cü ilin ilk 8 ayına nisbətən %-lə	2014-cü ilin ilk 8 ayının ümumi idxalına nisbətən %-lə
A	1	2	3	4	5	6	7	8
Cəmi	15 954 650.88	15 351 017.66	96.22	100.00	7 131 943.11	5 613 565.77	78.71	100.00
o cümlədən:								
MDB ölkələri üzrə cəmi	872 143.58	562 925.15	64.55	3.67	1 724 391.14	1 310 374.43	75.99	23.34
Belarus	7 218.61	9 671.64	133.98	0.06	54 598.20	56 572.49	103.62	1.01
Qazaxıstan	32 937.55	21 836.41	66.30	0.14	217 892.99	159 243.29	73.08	2.84
Qırğızıstan	7 712.74	23 241.73	301.34	0.15	923.93	1 161.37	125.70	0.02
Moldova Respublikası	167.17	5.75	3.44	0.00	3 245.32	4 003.48	123.36	0.07
Özbəkistan	5 378.90	24 366.16	453.00	0.16	3 511.90	16 204.50	461.42	0.29
Rusiya Federasiyası	740 710.36	428 559.37	57.86	2.79	1 015 849.59	791 168.13	77.88	14.09
Tacikistan	4 352.89	1 787.48	41.06	0.01	0.00	187.96	0.00	0.00
Türkmənistan	28 126.73	21 999.77	78.22	0.14	32 010.27	3 567.03	11.14	0.06
Ukrayna	45 538.64	31 456.86	69.08	0.20	396 358.96	278 266.19	70.21	4.96
Avropa İttifaqı ölkələri üzrə cəmi	7 536 279.64	8 030 436.91	106.56	52.31	2 441 568.33	1 799 530.76	73.70	32.06
Almaniya	896 198.20	1 220 771.79	136.22	7.95	483 175.19	422 739.29	87.49	7.53
Avstriya	189 763.14	344 597.45	181.59	2.24	63 544.60	58 907.14	92.70	1.05
Belçika	7 289.57	559.93	7.68	0.00	47 608.63	61 464.27	129.10	1.09
Bolqarıstan	118 890.39	119.98	0.10	0.00	12 677.32	58 696.58	463.00	1.05
Böyük Britaniya	297 430.47	122 896.45	41.32	0.80	837 245.45	443 884.37	53.02	7.91
Çexiya Respublikası	215 861.50	417 793.85	193.55	2.72	57 828.12	29 987.53	51.86	0.53
Danimarka	248.38	732.23	294.80	0.00	14 100.17	14 027.58	99.49	0.25
Estoniya	476.63	135.30	28.39	0.00	6 306.54	3 799.35	60.24	0.07
Finlandiya	7.59	27.21	358.38	0.00	43 802.06	53 061.55	121.14	0.95
Fransa	806 454.15	1 063 405.30	131.86	6.93	367 806.97	103 897.47	28.25	1.85

A	1	2	3	4	5	6	7	8
Xorvatiya	65 361.91	136 005.83	208.08	0.89	5 997.49	10 697.83	178.37	0.19
İrlandiya	34 587.02	47.81	0.14	0.00	8 932.86	8 832.32	98.87	0.16
İspaniya	74 155.90	438 399.32	591.19	2.86	32 984.70	32 291.13	97.90	0.58
İsveç	46.62	118.94	255.11	0.00	32 161.37	23 383.34	72.71	0.42
İtaliya	3 793 296.85	3 563 955.96	93.95	23.22	162 967.26	166 103.53	101.92	2.96
Kipr	23 157.36	0.00	0.00	0.00	40 890.13	1 524.13	3.73	0.03
Latviya	1 677.29	787.62	46.96	0.01	6 073.42	6 159.77	101.42	0.11
Litva	1 753.05	592.70	33.81	0.00	13 802.48	26 478.87	191.84	0.47
Lüksemburq	117.18	97.99	83.62	0.00	6 362.17	2 109.69	33.16	0.04
Macarıstan	45.87	71 569.62	1560.11 dəfə	0.47	21 751.65	16 799.17	77.23	0.30
Malta	18.54	35 538.47	1916.55 dəfə	0.23	888.99	192.06	21.60	0.00
Niderland	4 407.61	15 410.21	349.63	0.10	100 029.86	106 877.76	106.85	1.90
Polşa	4 878.17	12 181.80	249.72	0.08	27 959.10	45 581.43	163.03	0.81
Portuqaliya	408 407.38	361 307.31	88.47	2.35	1 388.41	3 356.18	241.73	0.06
Rumıniya	83 467.83	79 300.83	95.01	0.52	15 922.04	42 992.76	270.02	0.77
Slovakiya	3.95	31.63	800.00	0.00	17 968.00	12 441.27	69.24	0.22
Sloveniya	9.64	13.15	136.51	0.00	8 458.99	6 497.03	76.81	0.12
Yunanıstan	508 267.44	144 038.24	28.34	0.94	2 934.36	36 747.35	12.52 dəfə	0.65
Digər ölkələr üzrə cəmi	7 546 227.66	6 757 655.60	89.55	44.02	2 965 983.64	2 503 660.58	84.41	44.60
Albaniya	0.00	0.00	0.00	0.00	0.19	2.39	12.84 dəfə	0.00
Amerika Birləşmiş Ştatları	636 193.36	447 540.52	70.35	2.92	248 694.29	404 312.30	162.57	7.20
Andorra	0.00	0.00	0.00	0.00	715.35	12.81	1.79	0.00
Anqilya (Britaniya)	0.00	0.00	0.00	0.00	2 197.78	730.52	33.24	0.01
Anqola	0.81	195.54	241.30 dəfə	0.00	8.76	3.02	34.47	0.00
Argentina	59.33	29.03	48.94	0.00	4 194.85	6 586.22	157.01	0.12
Aruba	1.97	17.54	890.12	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Avstraliya	113.74	210.16	184.77	0.00	8 391.78	2 843.59	33.89	0.05
Baham adaları	0.00	25 662.12	0.00	0.17	0.00	0.97	0.00	0.00
Banqladəş	4.74	0.00	0.00	0.00	22.45	533.57	23.77 dəfə	0.01
Barbados	0.00	0.00	0.00	0.00	19.69	242.39	12.31 dəfə	0.00
Beliz	0.00	0.00	0.00	0.00	699.54	2 646.19	378.28	0.05
Bermud adaları	15.93	8.51	53.45	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Bəhreyn	17.00	21.78	128.13	0.00	236.93	0.00	0.00	0.00

A	1	2	3	4	5	6	7	8
Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri	5 239.20	3 185.29	60.80	0.02	68 599.22	33 801.68	49.27	0.60
Birləşmiş Tanzaniya Respublikası	0.00	0.25	0.00	0.00	0.00	29.76	0.00	0.00
Boliviya	0.00	13.51	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Bosniya və Herseqovina	0.00	159.55	0.00	0.00	209.35	420.42	200.83	0.01
Braziliya	168.58	169.85	100.75	0.00	198 015.26	128 454.51	64.87	2.29
Bruney-Darüssalam	0.00	1.77	0.00	0.00	0.04	0.14	319.61	0.00
Cəbəllütəriq	0.00	64 535.72	0.00	0.42	319.68	0.00	0.00	0.00
Cənubi Afrika Respublikası	13.40	84.73	632.15	0.00	6 703.28	1 144.20	17.07	0.02
Çili	0.00	0.00	0.00	0.00	1 121.47	639.92	57.06	0.01
Çin	25 514.48	37 455.85	146.80	0.24	418 884.84	414 865.37	99.04	7.39
Çinin xüsusi inzibati rayonu Honkonq	2 160.00	156.45	7.24	0.00	727.35	348.38	47.90	0.01
Dominika	0.00	0.00	0.00	0.00	9.46	5.94	62.79	0.00
Dominikan Respublikası	0.00	0.00	0.00	0.00	11.44	21.19	185.13	0.00
Ekvador	0.00	1.68	0.00	0.00	5 038.15	4 456.74	88.46	0.08
Ekvatorial Qvineya	0.00	0.29	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Əfqanıstan	129 249.21	165 491.55	128.04	1.08	145.05	0.00	0.00	0.00
Əlcəzair	736.63	240.00	32.58	0.00	11.60	213.62	18.41 dəfə	0.00
Filippin	0.00	0.00	0.00	0.00	264.74	394.23	148.91	0.01
Gürcüstan	322 367.81	349 112.12	108.30	2.27	93 601.68	70 738.74	75.57	1.26
Həbəşistan	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.08	0.00	0.00
Hindistan	743 410.99	685 179.31	92.17	4.46	35 396.04	22 597.33	63.84	0.40
İndoneziya	1 949 878.35	1 768 402.06	90.69	11.52	16 096.34	23 179.85	144.01	0.41
İordaniya	33.72	33.75	100.07	0.00	1 582.58	481.54	30.43	0.01
İraq	257 689.28	176 808.95	68.61	1.15	198.79	254.15	127.85	0.00
İran İslam Respublikası	55 767.97	23 028.97	41.29	0.15	144 882.28	105 660.72	72.93	1.88
İslandiya	12.27	0.00	0.00	0.00	160.80	326.78	203.22	0.01
İsrail	778 076.08	909 940.79	116.95	5.93	9 504.24	6 013.21	63.27	0.11
İsveçrə	47 502.40	125 778.04	264.78	0.82	115 547.68	54 452.78	47.13	0.97
İşğal olunmuş Fələstin əraziləri	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	10.93	0.00	0.00
Kamboca	0.00	3.81	0.00	0.00	34.12	98.75	289.46	0.00
Kamerun	0.00	0.00	0.00	0.00	98.08	15.14	15.43	0.00
Kanada	13.41	218 703.78	16303.90 dəfə	1.42	10 266.71	25 850.08	251.79	0.46
Kayman adaları	13.24	22.66	171.19	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Keçmiş Yuqoslaviya Resp. Makedoniya	13.09	2.71	20.68	0.00	32.15	533.65	16.60 dəfə	0.01

A	1	2	3	4	5	6	7	8
Keniya	0.00	0.00	0.00	0.00	94.94	100.71	106.07	0.00
Kolumbiya	1.44	0.89	62.15	0.00	784.29	20.78	2.65	0.00
Konqo	0.00	0.56	0.00	0.00	36.60	0.00	0.00	0.00
Koreya Respublikası	33 420.36	12.17	0.04	0.00	177 632.16	131 537.68	74.05	2.34
Kosta-Rika	0.00	0.00	0.00	0.00	147.38	170.99	116.02	0.00
Kuba	0.00	0.00	0.00	0.00	7.89	34.63	438.75	0.00
Kurasao	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	13.95	0.00	0.00
Küveyt	9.08	19.08	210.13	0.00	0.00	94.89	0.00	0.00
Qabon	0.00	19.75	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Qətər	1 597.64	265.48	16.62	0.00	350.29	12.91	3.69	0.00
Quam (ABŞ)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	13.52	0.00	0.00
Livan	11.13	19 112.21	1717.18 dəfə	0.12	640.65	966.06	150.79	0.02
Liviya	143 160.95	25 760.00	17.99	0.17	453.31	499.98	110.30	0.01
Madaqaskar	0.00	0.00	0.00	0.00	3.88	25.17	648.36	0.00
Malayziya	45.19	8 694.96	192.40 dəfə	0.06	27 828.03	11 210.31	40.28	0.20
Mavrikiya	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.64	0.00	0.00
Meksika	4.69	9.41	200.51	0.00	4 629.21	5 327.71	115.09	0.09
Mən adası	33.57	72.05	214.61	0.00	0.00	0.48	0.00	0.00
Mərakeş	62 388.71	38.50	0.06	0.00	15.47	26.28	169.94	0.00
Misir	40 437.61	35 994.64	89.01	0.23	2 667.09	1 496.13	56.10	0.03
Monqolustan	364.85	82.56	22.63	0.00	0.00	41.04	0.00	0.00
Monteneqro	11.46	84.87	740.59	0.00	0.39	0.37	94.83	0.00
Mozambik	0.00	0.00	0.00	0.00	10.96	36.65	334.28	0.00
Myanma	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	15.49	0.00	0.00
Norveç	396.77	1 564.70	394.36	0.01	15 457.45	20 751.32	134.25	0.37
Oman	0.00	6.33	0.00	0.00	110.83	61.80	55.76	0.00
Pakistan	28.26	190.70	674.83	0.00	884.88	2 073.62	234.34	0.04
Panama	0.00	1 725.00	0.00	0.01	7 372.46	385.93	5.23	0.01
Paraqvay	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	13.24	0.00	0.00
Peru	0.17	0.00	0.00	0.00	33.31	39.85	119.61	0.00
Puerto-Riko (ABŞ)	0.00	0.00	0.00	0.00	11.48	48.69	423.98	0.00
San-Marino	0.00	0.00	0.00	0.00	31.14	74.12	238.04	0.00
Serbiya	8.08	5.15	63.65	0.00	4 078.90	2 995.22	73.43	0.05
Seyşel adaları	0.00	0.00	0.00	0.00	3 385.77	104.33	3.08	0.00

A	1	2	3	4	5	6	7	8
Səudiyyə Ərəbistanı	20.21	24.85	122.96	0.00	23 523.00	10 746.31	45.68	0.19
Sinqapur	158.22	553.53	349.85	0.00	34 443.61	14 399.02	41.80	0.26
Sint-Marten (Niderland)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.38	0.00	0.00
Sudan	5.22	17.08	326.93	0.00	130.60	65.58	50.22	0.00
Suriya Ərəb Respublikası	0.00	0.00	0.00	0.00	136.62	114.65	83.92	0.00
Syerra-Leone	0.00	7.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Şri-Lanka	0.00	0.00	0.00	0.00	10 938.48	9 689.33	88.58	0.17
Tailand	1 332 291.38	562 192.38	42.20	3.66	15 902.27	19 333.82	121.58	0.34
Tayvan	467 306.29	432 066.65	92.46	2.81	15 849.65	7 076.22	44.65	0.13
Trinidad və Tobaqo	0.95	122.70	128.89 dəfə	0.00	1.02	21.63	21.29 dəfə	0.00
Tunis	46 332.42	255 150.22	550.69	1.66	318.42	965.79	303.31	0.02
Türkiyə	355 605.78	334 153.65	93.97	2.18	975 409.28	799 460.05	81.96	14.24
Uqanda	0.00	37.12	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Uruqvay	0.00	5.00	0.00	0.00	598.59	3 232.09	539.95	0.06
Virgin adaları (Britaniya)	0.00	0.00	0.00	0.00	1 361.65	662.19	48.63	0.01
Vyetnam	84 827.84	75 330.11	88.80	0.49	2 708.87	2 083.00	76.90	0.04
Yamayka	0.00	0.00	0.00	0.00	2 747.24	4 895.09	178.18	0.09
Yaponiya	22 471.32	1 130.08	5.03	0.01	228 933.87	125 327.22	54.74	2.23
Yeni Zelandiya	145.01	67.67	46.67	0.00	7 989.39	14 467.93	181.09	0.26
Yəmən	113.82	174.01	152.88	0.00	1.83	0.00	0.00	0.00
Təyin olunmayıb	719.65	765.92	106.43	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

Əlavə 4.1

Ticarət dövriyyəsində əsas ölkələr

Ölkələrin adı	Min ABŞ dolları	Ümumi dövriyyəyə nisbətən %-lə
Cəmi	20 964 583.43	100.00
o cümlədən:		
İtaliya	3 730 059.49	17.79
İndoneziya	1 791 581.91	8.55
Almaniya	1 643 511.08	7.84
Rusiya Federasiyası	1 219 727.49	5.82
Fransa	1 167 302.77	5.57
Türkiyə	1 133 613.70	5.41
İsrail	915 954.00	4.37
Amerika Birləşmiş Ştatları	851 852.82	4.06
Hindistan	707 776.64	3.38
Tailand	581 526.20	2.77
Böyük Britaniya	566 780.81	2.70
İspaniya	470 690.45	2.25
Çin	452 321.22	2.16
Çexiya Respublikası	447 781.38	2.14
Tayvan	439 142.88	2.09
Digər ölkələr	4 844 960.59	23.11

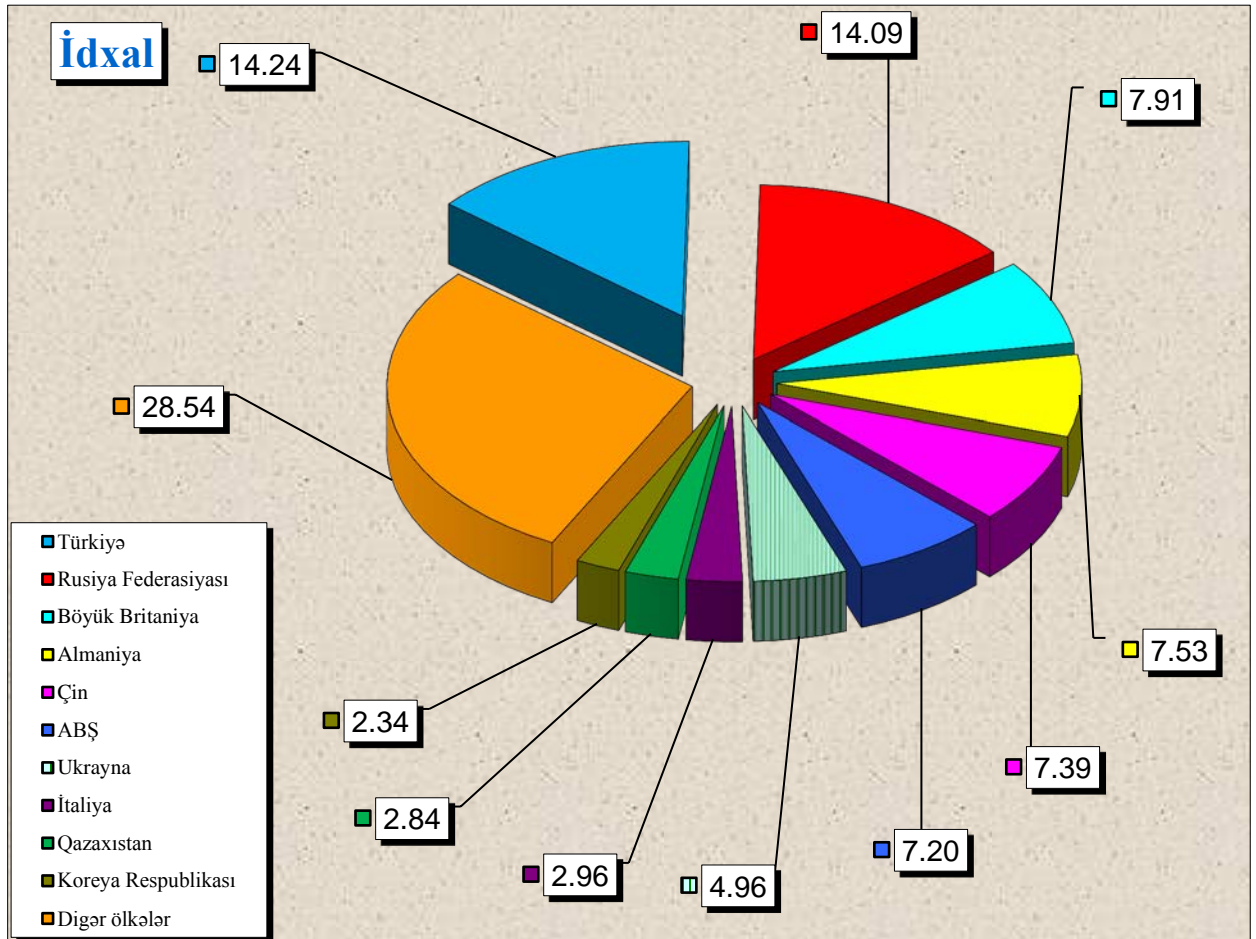
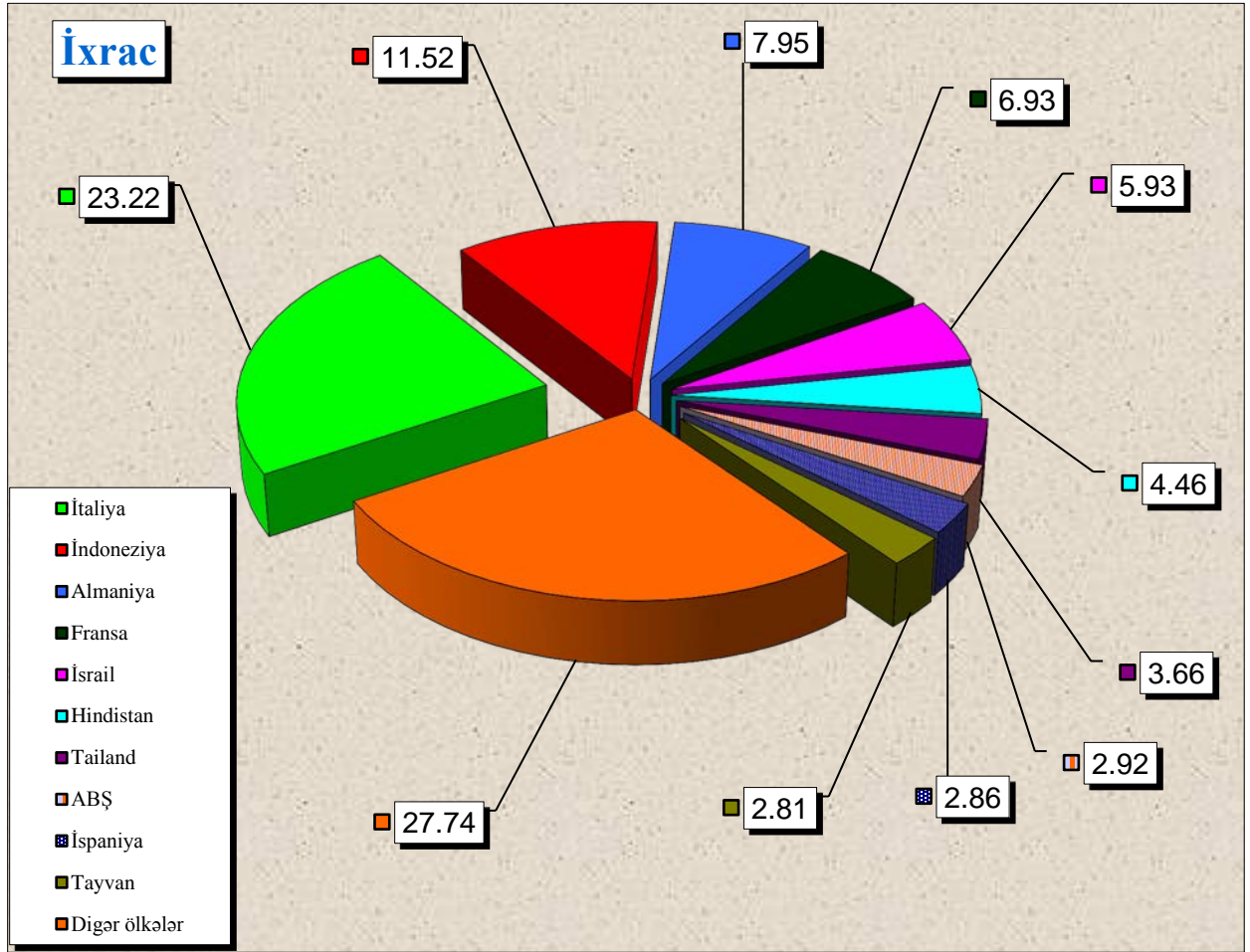
İxracda əsas ölkələr

Ölkələrin adı	Min ABŞ dolları	Ümumi ixrac nisbətən %-lə
Cəmi	15 351 017.66	100.00
o cümlədən:		
İtaliya	3 563 955.96	23.22
İndoneziya	1 768 402.06	11.52
Almaniya	1 220 771.79	7.95
Fransa	1 063 405.30	6.93
İsrail	909 940.79	5.93
Hindistan	685 179.31	4.46
Tailand	562 192.38	3.66
Amerika Birləşmiş Ştatları	447 540.52	2.92
İspaniya	438 399.32	2.86
Tayvan	432 066.65	2.81
Rusiya Federasiyası	428 559.37	2.79
Çexiya Respublikası	417 793.85	2.72
Portuqaliya	361 307.31	2.35
Gürcüstan	349 112.12	2.27
Avstriya	344 597.45	2.24
Digər ölkələr	2 357 793.48	15.36

İdxalda əsas ölkələr

Ölkələrin adı	Min ABŞ dolları	Ümumi idxala nisbətən %-lə
Cəmi	5 613 565.77	100.00
o cümlədən:		
Türkiyə	799 460.05	14.24
Rusiya Federasiyası	791 168.13	14.09
Böyük Britaniya	443 884.37	7.91
Almaniya	422 739.29	7.53
Çin	414 865.37	7.39
Amerika Birləşmiş Ştatları	404 312.30	7.20
Ukrayna	278 266.19	4.96
İtaliya	166 103.53	2.96
Qazaxıstan	159 243.29	2.84
Koreya Respublikası	131 537.68	2.34
Braziliya	128 454.51	2.29
Yaponiya	125 327.22	2.23
Niderland	106 877.76	1.90
İran İslam Respublikası	105 660.72	1.88
Fransa	103 897.47	1.85
Digər ölkələr	1 031 767.91	18.38

**İxrac və idxal əməliyyatlarında əsas ölkələr
(faizlə xüsusi çəkisi)**

Mal qrupları üzrə ixrac və idxal

(Əvvəlki ilin ilin müvafiq dövrü ilə müqayisə olumaqla, min ABŞ dolları ilə)

Mal qrupunun kodu	Mal qrupunun adı	İxrac			İdxal		
		2013-cü ilin ilk 8 ayı	2014-cü ilin ilk 8 ayı	2013-cü ilin ilk 8 ayına nisbətən %-lə	2013-cü ilin ilk 8 ayı	2014-cü ilin ilk 8 ayı	2013-cü ilin ilk 8 ayına nisbətən %-lə
A	B	1	2	3	4	5	6
01	Diri heyvanlar	32.38	95.34	294.43	20 244.96	33 243.97	164.21
02	Ət və qida üçün yararlı ət əlavələri	0.00	172.38	0.00	9 836.50	13 286.37	135.07
03	Balıqlar və xərçəngkimilər, mollyusklar və digər su onurğasızları	10.00	0.00	0.00	3 990.29	4 271.94	107.06
04	Süd məhsulları; quş yumurtası; təbii bal, başqa yerdə adı çəkilməyən və təsnif olunmayan heyvan mənşəli ərzaq məhsulları	316.32	1 346.29	425.61	38 960.18	45 788.92	117.53
05	Başqa yerdə adı çəkilməyən və ya təsnif olunmayan heyvan mənşəli məhsullar	182.17	594.66	326.43	107.66	129.43	120.22
06	Canlı ağaclar və digər bitkilər; bitkilərin kökləri, soğanaqları və digər analoji hissələri; kəsilmiş çiçəklər və dekorativ bitkilər	20.12	40.86	203.09	13 041.35	8 957.14	68.68
07	Tərəvəz və bəzi yeməli meyvəköklülər və kök yumruları	63 240.86	81 318.93	128.59	10 349.01	10 386.71	100.36
08	Yeməli meyvələr və qoz-fındıq; sitrus meyvələrinin qabıqları və ya qovun qabıqcıqları	43 974.34	65 774.03	149.57	10 131.45	6 236.63	61.56
09	Qəhvə, çay, maté və ya paraqvay çayı və ədviyyatlar	27 344.31	19 582.12	71.61	13 519.94	12 756.19	94.35
10	Dənli bitkilər	10.58	20.09	189.91	275 711.13	183 253.28	66.47
11	Unüytmə-yarma sənayesi məhsulları; səməni; nişastalar; inulin; buğda kleykovinası	622.26	136.14	21.88	24 869.16	11 023.72	44.33
12	Yağlı toxum və bar; digər toxumlar, bar və taxıl; dərman bitkiləri və texniki məqsədlər üçün bitkilər; saman və yem	3 623.39	3 641.84	100.51	6 385.58	7 086.19	110.97
13	Təmizlənməmiş təbii şellak; kitrələr, qatranlar və digər bitki şirələri və ekstraktları	8.50	3 069.10	361.07 dəfə	87.98	279.80	318.02
14	Toxuma (hörgü) məmulatlarının hazırlanması üçün bitki mənşəli materiallar; başqa yerdə adı çəkilməyən və ya təsnif olunmayan digər bitki mənşəli məhsullar	39.07	65.84	168.52	476.85	282.44	59.23
15	Heyvan və ya bitki mənşəli piylər və yağlar və onların parçalanması nəticəsində alınan məhsullar; hazır yeyinti piyləri; heyvan və ya bitki mənşəli mumlar	156 476.85	142 965.89	91.37	48 052.53	59 701.96	124.24
16	Ətdən, balıqdan və ya xərçəngkimildən, mollyuskardan və ya digər su onurğasızlarından alınan hazır məhsullar	8 313.64	7 756.87	93.30	10 335.49	8 498.32	82.22
17	Şəkər və şəkərdən hazırlanan qənnadı məmulatları	163 145.51	156 521.31	95.94	133 186.10	137 963.53	103.59
18	Kakao və ondan hazırlanan məhsullar	8 031.25	5 920.99	73.72	26 774.71	23 677.18	88.43
19	Taxıldan, undan, nişastadan və ya süddən alınan hazır məhsullar; un qənnadı məmulatları	2 314.69	1 696.85	73.31	32 822.74	30 163.62	91.90
20	Tərəvəzlərin, meyvələrin, qoz-fındığın və ya bitkilərin digər hissələrinin emal məhsulları	14 199.66	12 567.67	88.51	18 193.62	17 752.01	97.57

A	B	1	2	3	4	5	6
21	Müxtəlif ərzaq məhsulları	1 182.24	2 485.20	210.21	15 003.66	16 270.47	108.44
22	Spirtili və spirtsiz içkilər və sirkə	18 739.17	21 973.44	117.26	45 571.07	49 512.85	108.65
23	Yeyinti sənayesinin qalıqları və tullantıları; heyvanlar üçün hazır yemlər	4 475.60	4 273.96	95.49	8 603.84	13 837.30	160.83
24	Tütün və tütünün sənaye əvəzediciləri	5 698.62	8 628.28	151.41	218 190.58	255 207.93	116.97
25	Duz; kükürd; torpaq və daş; suvaq materialları, əhəng və sement	5 517.98	6 183.16	112.05	141 835.86	107 007.07	75.44
26	Filizlər, şlaklar və kül	13 294.41	4 933.61	37.11	8 310.22	3 378.95	40.66
27	Mineral yanacaq, neft və onların qovulma məhsulları; bitum tərkibli maddələr; mineral mumlar	14 826 533.35	14 282 123.67	96.33	95 021.24	243 249.19	255.99
28	Qeyri-üzvi kimya məhsulları; qiymətli metalların, nadir torpaq metallarının, radioaktiv elementlərin və ya izotopların qeyri-üzvi və ya üzvi birləşmələri	6 723.82	4 492.41	66.81	76 531.53	55 864.04	72.99
29	Üzvi kimyəvi birləşmələr	23 976.03	24 898.55	103.85	20 008.03	23 195.13	115.93
30	Əczaçılıq məhsulları	3 083.89	11 862.05	384.65	166 560.64	159 000.58	95.46
31	Gübrələr	354.44	0.00	0.00	34 390.55	31 811.00	92.50
32	Aşılavıcı və boyayıcı ekstraktlar, tanninlər və onların törəmələri; boyaqlar, piqmentlər və digər boyayıcı maddələr; boyalar və laklar; zamazkalar və digər mastikalar; tipoqrafiya boyaqları, mürəkkəblər, tuş	844.52	1 174.57	139.08	19 189.22	16 213.60	84.49
33	Efir yağları və rezinoidlər; ətriyyat, kosmetik və tualet vasitələri	62.25	123.68	198.67	33 905.50	32 278.28	95.20
34	Sabun, səthi-aktiv üzvi maddələr, yuyucu vasitələr, sürtkü materialları, süni və hazır mumlar, təmizləmə və cilalama üçün tərkiblər, şamlar və analoji məmulatlar, yapma üçün pasta, plastilin, «diş müalicəsi mumu»	122.32	29.72	24.30	64 033.48	61 899.32	96.67
35	Zülal tərkibli maddələr; modifikasiya olunmuş nişastalar; yapışqanlar; fermentlər	21.53	14.02	65.12	3 287.97	2 406.21	73.18
36	Partlayıcı maddələr; pirotexnika məmulatları; kibritlər; pirofor ərintilər; bəzi yanar maddələr	5.87	0.00	0.00	4 069.10	4 904.36	120.53
37	Foto və kino malları	0.00	0.00	0.00	1 610.08	1 529.85	95.02
38	Digər kimyəvi məhsullar	5 421.98	3 036.11	56.00	79 882.48	60 286.18	75.47
39	Plastmassa və onlardan hazırlanan məmulatlar	86 827.52	93 789.69	108.02	191 514.80	148 293.74	77.43
40	Kauçuk, rezin və onlardan hazırlanan məmulatlar	383.86	233.86	60.92	47 560.10	38 006.40	79.91
41	Emal olunmamış gön (təbii xəzdən başqa) və aşınmış dəri	11 289.62	15 323.24	135.73	189.20	89.24	47.17
42	Dəri məmulatları; sərraclıq-yəhər məmulatları və qoşqu ləvazimatları; yol ləvazimatları, qadın çantaları və analoji mallar; heyvanların bağırsaqlarından hazırlanan məmulatlar (barama fibroinindən olan liflər istisna olmaqla)	10.94	13.68	125.01	3 069.73	4 025.27	131.13
43	Təbii və süni xəz; ondan hazırlanan məmulatlar	0.00	0.00	0.00	7.00	30.53	436.13
44	Oduncaq və ondan hazırlanan məmulatlar; ağac kömürü	1 038.46	956.02	92.06	224 822.21	86 213.47	38.35
45	Mantar və ondan hazırlanan məmulatlar	0.00	0.00	0.00	398.71	408.38	102.43
46	Küləşdən, alfadən və digər materiallardan hörmə üçün hazırlanan məmulatlar; səbət məmulatları və hörülmüş məmulatlar	0.00	0.00	0.00	25.70	79.81	310.48
47	Oduncaqdan və ya digər lifli sellüloz materiallardan hazırlanan kütlə; regenerasiya edilən kağız və karton (makulatura və tullantılar)	6.00	1.50	25.00	372.44	563.87	151.40
48	Kağız və karton; kağız kütlədən, kağızdan və ya kartondan hazırlanan məmulatlar	9 833.06	3 016.87	30.68	49 172.18	48 300.90	98.23

A	B	1	2	3	4	5	6
49	Çap kitablar, qəzetlər, reproduksiyalar və poliqrafiya sənayesinin digər məmulatları; əlyazmalar, makinada yazılan mətnlər və planlar	19.61	13.12	66.89	19 073.63	30 454.65	159.67
50	İpək	986.60	1 304.24	132.20	763.81	535.25	70.08
51	Yun, zərif və ya qaba heyvan tükü; at tükündən iplik və parça	0.00	0.00	0.00	494.35	91.14	18.44
52	Pambıq	23 047.21	9 670.16	41.96	817.41	2 378.76	291.01
53	Digər bitki mənşəli toxuculuq lifləri; kağız iplik və kağız iplikdən parçalar	0.00	0.00	0.00	237.59	271.17	114.13
54	Kimyəvi saplar, kimyəvi toxuculuq materiallarından olan yastı və analoji saplar	2 264.22	2 682.79	118.49	6 308.71	2 697.71	42.76
55	Kimyəvi liflər	0.00	0.33	0.00	4 179.74	2 507.53	59.99
56	Pambıq (vata), keçə və ya fətr və toxunmamış materiallar; xüsusi iplik; ciyə (viş), kəndir, kanat və trosalar və onlardan məmulatlar	62.99	29.20	46.35	5 561.50	6 890.67	123.90
57	Xalçalar və digər toxunma döşəmə örtükləri	55.77	61.11	109.57	4 266.04	4 410.59	103.39
58	Xüsusi parçalar; taftinqli (baftalı) toxuculuq materialları; krujevalar; qobelenlər; bəzək materialları; tikmələr	222.48	141.71	63.69	319.11	322.74	101.14
59	Hopdurulmuş, üzüklü, təkrarlanmış toxuculuq materialları; texniki təyinatlı toxuculuq məmulatları	959.20	104.32	10.88	2 786.41	2 932.55	105.24
60	Maşınla və əllə toxunma trikotaj parçalar	0.03	0.00	0.00	149.58	67.45	45.09
61	Palto, yarım-palto, bürüncəklər (çiyinlik), plaşlar, gödəkçələr (o cümlədən xizək gödəkçələri), küləkçələr, fırtınalıqlar və analoji maşın və ya əl toxunuşlu trikotaj məmulatları, kişi və ya oğlan paltarları	487.13	4.19	0.86	4 674.00	6 731.44	144.02
62	Paltar və geyim ləvazimatları, maşınla və ya əllə toxunmuş trikotajdan başqa	396.06	242.29	61.18	20 118.95	22 733.06	112.99
63	Digər hazır toxuculuq məmulatları; dəstlər; işlənmiş geyimlər və toxuculuq məmulatları; cır-cındır	12 795.46	8 269.97	64.63	13 040.53	4 662.68	35.76
64	Ayaqqabılar, getrlər və analoji məmulatlar; onların hissələri	129.10	33.98	26.32	6 802.99	6 422.06	94.40
65	Baş geyimləri və onların hissələri	0.90	0.41	45.76	331.64	602.05	181.54
66	Çətirlər, gündən qoruyucu çətirlər, çəliklər, çəlik-oturacaqlar, qırmanc, minik atları üçün qamçılar və onların hissələri	0.02	0.00	0.00	790.58	263.28	33.30
67	Emal edilmiş lələk və pərgü və onlardan hazırlanmış məmulatlar; süni çiçəklər; insan saçından məmulatlar	0.32	0.00	0.00	39.91	40.04	100.31
68	Daş, gips, sement, asbest, slyuda və analoji materialdan məmulatlar	540.59	948.42	175.44	53 921.57	38 742.45	71.85
69	Keramika məmulatları	153.97	66.65	43.29	31 853.77	34 987.35	109.84
70	Şüşə və ondan hazırlanan məmulatlar	1 740.75	1 718.42	98.72	51 904.35	37 754.98	72.74
71	Təbii və ya yetişdirilmiş mirvari, qiymətli və ya azqiymətli daşlar, qiymətli metallar, üzərinə qiymətli metal çəkilmiş metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar; bijuteriya; sikkələr	47 153.20	49 118.30	104.17	581 246.38	89 434.82	15.39
72	Qara metallar	35 263.46	2 851.51	8.09	290 983.18	257 334.29	88.44
73	Qara metallardan məmulatlar	41 633.11	24 523.65	58.90	548 633.06	351 689.32	64.10
74	Mis və ondan hazırlanan məmulatlar	3 694.92	3 106.53	84.08	19 404.00	11 593.49	59.75
75	Nikel və ondan hazırlanan məmulatlar	0.00	2.65	0.00	1 188.73	7 966.28	670.15
76	Alüminium və ondan hazırlanan məmulatlar	55 035.20	53 939.80	98.01	29 869.40	29 045.29	97.24
78	Qurğuşun və ondan hazırlanan məmulatlar	1 753.61	1 736.86	99.05	443.96	175.58	39.55
79	Sink və ondan hazırlanan məmulatlar	0.00	0.00	0.00	1 555.49	2 004.87	128.89

A	B	1	2	3	4	5	6
80	Qalay və ondan hazırlanan məmulatlar	0.00	0.00	0.00	95.83	225.89	235.72
81	Digər qiymətsiz metallar; metal keramikası; onlardan hazırlanan məmulatlar	0.00	31.15	0.00	482.95	166.79	34.54
82	Qiymətsiz metallardan alətlər, qurğular, bıçaq məmulatları, qaşıqlar və çəngəllər; onların qiymətsiz metallardan olan hissələri	324.05	1 618.97	499.61	42 396.63	31 325.11	73.89
83	Qiymətsiz metallardan hazırlanan digər məmulatlar	106.99	100.71	94.13	19 351.21	17 520.20	90.54
84	Nüvə reaktorları, qazanlar, avadanlıq və mexaniki qurğular; onların hissələri	17 962.00	21 843.94	121.61	1 275 047.37	1 298 205.49	101.82
85	Elektrik maşınları və avadanlıqları, onların hissələri; səsyazma və səsləndirmə aparaturası, televiziya təsvirlərinin və səslərinin yazılması və canlandırılması üçün aparatura, onların hissələri və ləvazimatları	19 468.34	11 207.80	57.57	496 836.71	372 834.14	75.04
86	Dəmiryol lokomotivləri və ya mühərrikli tramvay vaqonları, dəmiryol nəqliyyat vasitələri və onların hissələri; dəmiryol və ya tramvay xətləri üçün yol avadanlıqları və qurğuları, onların hissələri; mexaniki siqnal avadanlıqları	246.10	272.48	110.72	15 377.89	11 264.91	73.25
87	Yerüstü nəqliyyat vasitələri, dəmiryolu və tramvay nəqliyyat vasitələrindən başqa, və onların hissələri və ləvazimatları	5 956.17	6 129.98	102.92	599 559.42	469 601.35	78.32
89	Gəmilər, qayıqlar və üzən konstruksiyalar	46 557.59	85.51	0.18	37 212.12	14 329.52	38.51
90	Optik, fotoqrafik, kinematoqrafiya, ölçü, nəzarət, ən dəqiq, tibbi və ya cərrahiyyə alətləri və aparatları; onların hissələri və ləvazimatları	5 343.60	5 085.54	95.17	197 352.81	196 613.35	99.63
91	Bütün növ saatlar və onların hissələri	23.87	1.96	8.23	3 859.80	4 129.39	106.98
92	Musiqi alətləri; onların hissələri və ləvazimatları	3.59	5.23	145.75	119.64	243.24	203.32
94	Məbel; yataq ləvazimatları, döşəklər, döşək əsasları, divan yastıqları və analoji doldurulma məbel ləvazimatları; lampalar və işıqlandırıcı avadanlıqlar; işıq tablo və lövhələri, analoji məmulatlar; yığma tikinti konstruksiyaları	513.85	690.11	134.30	88 255.91	82 073.23	92.99
95	Oyuncaqlar, oyunlar və idman inventarı; onların hissələri və ləvazimatları	13.75	67.26	489.14	15 432.03	4 548.78	29.48
96	Müxtəlif hazır məmulatlar	55.74	60.88	109.21	19 120.09	23 103.90	120.84
97	İncəsənət əsərləri, kolleksiya əşyaları və antikvariat	16.55	72.08	435.46	413.45	126.43	30.58
	Yekun:	15 954 650.88	15 351 017.66	96.22	7 131 943.11	5 613 565.77	78.71

**İxrac və idxalda keçirilən yüklərin daşınma vasitələri üzrə
miqdarı (netto çəki ilə) və dəyəri**

N/v kodu	Daşınma vasitələri	İxrac		İdxal		Cəmi	
		Netto çəki (ton)	Statistik dəyər (min ABŞ dolları)	Netto çəki (ton)	Statistik dəyər (min ABŞ dolları)	Netto çəki (ton)	Statistik dəyər (min ABŞ dolları)
10	Dəniz nəqliyyatı vasitələri	135 794.33	122 706.42	1 202 212.24	173 399.33	1 338 006.57	296 105.76
20	Dəmiryolu nəqliyyatı vasitələri	1 726 946.58	1 122 273.30	2 827 711.05	1 586 605.94	4 554 657.63	2 708 879.24
30	Avtoyol nəqliyyatı vasitələri	358 277.06	554 774.80	1 318 588.87	3 078 190.45	1 676 865.92	3 632 965.25
40	Hava nəqliyyatı vasitələri	79 313.74	143 715.37	7 697.14	671 526.20	87 010.88	815 241.57
50	Poçt	0.12	0.03	1.28	353.70	1.40	353.73
70	Stasionar nəqliyyat vasitələri	17 038 820.06	13 388 337.68	0.00	4 780.57	17 038 820.06	13 393 118.24
90	Özü hərəkət edən vasitələr	117.83	19 210.07	22 956.26	98 709.58	23 074.09	117 919.64
	Yekun:	19 339 269.71	15 351 017.66	5 379 166.84	5 613 565.77	24 718 436.55	20 964 583.43

Qısa metodoloji izahat

“Azərbaycan Respublikası xarici ticarətinin gömrük statistikasi”na Azərbaycan Respublikasının digər ölkələrlə xarici ticarət əlaqələrinə dair məlumatlar daxil edilmişdir. Verilən göstəricilər ixrac və idxal olunan malların ölkə sərhədindən keçirilən zaman xarici iqtisadi fəaliyyət iştirakçıları tərəfindən tərtib olunan gömrük bəyannamələri əsasında Dövlət Gömrük Komitəsinin Vahid Avtomatlaşdırılmış İdarəetmə Sistemindən (VAİS) alınmışdır.

Xarici ticarət əlaqələrinə dair aşağıdakı göstəricilər daxil edilmişdir:

- büdcə daxilolmaları haqqında məlumat;
- xarici iqtisadi fəaliyyət iştirakçıları haqqında məlumat;
- ticarət əməliyyatlarının həcmi haqqında məlumat;
- idxal-ixrac əməliyyatlarının həcmi ölkə qrupları (Müstəqil Dövlətlər Birliyi, Avropa İttifaqı), ölkələr, mal qrupları (Xarici İqtisadi Fəaliyyətin Mal Nomenklaturasının 2 rəqəmli kodları üzrə), əsas mallar, mülkiyyət növləri, sövdələşmə xarakterləri, daşınma vasitələri üzrə bölgüsü;

- gömrük hüquqpozmalara qarşı mübarizə haqqında məlumat;

İdxal-ixrac əməliyyatlarının həcmi ABŞ dolları ilə verilmişdir.

Göstəricilər “Azərbaycan Respublikası Xarici Ticarətinin Gömrük Statistikasının Metodologiyası”na əsasən hazırlanmışdır. Xarici ticarətin gömrük statistikasının aparılması üçün ilkin məlumatlar malların gömrük rəsmiləşdirilməsində təqdim olunan gömrük bəyannamələrində göstərilən məlumatlar sayılır.

Azərbaycan Respublikasının idxalına aşağıdakı mallar daxil edilir:

- sərbəst dövriyyə üçün gətirilmiş mallar;
- təkrar idxal olunmuş mallar;
- gömrük ərazisində emal etmək üçün gətirilmiş mallar;
- gömrük ərazisindən kənar emal edildikdən sonra gətirilmiş mallar;
- gömrük nəzarəti altında emal etmək üçün gətirilmiş mallar;
- Azərbaycan Respublikası ərazisinə təkrar ixrac rejiminə müvafiq gətirilmiş mallar;
- Azərbaycan Respublikasının dövlət ərazisində azad ticarət zonası və sərbəst anbarlara gətirilmiş mallar;
- sahibi tərəfindən dövlətin xeyrinə imtina edilən mallar;
- rüsumsuz ticarət mağazalarına gətirilmiş xarici mallar;
- bir il və ya ondan çox müddətə respublikanın ərazisinə müvəqqəti gətirilmiş mallar.

Azərbaycan Respublikasının ixracına aşağıdakı mallar daxil edilir:

- ixrac gömrük rejiminə müvafiq olaraq göndərilmiş mallar;
- sərbəst dövriyyə üçün gətirilmiş, sonradan isə ixrac gömrük rejiminə müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikasından göndərilmiş mallar;
- gömrük ərazisində emal edildikdən sonra göndərilmiş mallar;
- gömrük nəzarəti altında emal edildikdən sonra göndərilmiş mallar;
- gömrük ərazisindən kənar emal edilmək üçün göndərilmiş mallar;

- Azərbaycan Respublikası ərazisindən təkrar ixrac rejiminə müvafiq göndərilmiş mallar;
- Azərbaycan Respublikasının ərazisindən kənara azad ticarət zonası və sərbəst anbarlardan göndərilmiş mallar;
- rüsumsuz ticarət mağazalarından Azərbaycan Respublikasının ərazisindən kənara göndərilmiş Azərbaycan və xarici ölkə malları;
- bir il və ondan çox müddətə respublikanın ərazisindən müvəqqəti göndərilmiş mallar.

Xarici ticarətin gömrük statistikasında Azərbaycan Respublikası ərazisindən çıxarılan və bu əraziyə gətirilən aşağıdakı malların uçotunun xüsusiyyətləri vardır:

- ödəniş vasitəsi kimi çıxış etməyən qiymətli metallar, tədavüldə olmayan qiymətli kağızlar, banknotlar və sikkələr ixrac və idxalda onların kommersiya dəyəri üzrə nəzərə alınır;
- xarici kömək üzrə hökumət proqramları çərçivəsində malların gətirilməsi və göndərilməsi də daxil edilməklə hökumətlər arası mal göndərmələr ixrac-idxala bu malların BMT-nin texniki yardım fondunun üzvlük haqları hesabına, hədiyyə və ya borc, mal mübadiləsi (barter) partiyası və ya hərbi təminat və ya restitusiya kimi göndərilməsindən asılı olmayaraq daxil edilir;
- humanitar yardım kimi daxil olmuş əşyalar ixrac və idxala bu malların gömrük orqanlarına gömrük rəsmiləşdirilməsi üçün bildirilmiş dəyəri üzrə daxil edilir;
- bunker yanacağı, ballast, ərzaq və digər materiallar aşağıdakı hallarda nəzərə alınır:
  - Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisində xarici gəmilər və uçan aparatlar üçün satıldıqda;
  - Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisində xarici gəmilərdən və uçan aparatlardan alındıqda.
- bir ildən çox müddətə icarəyə götürülmüş mallar icarəyə götürülmüş malın gətirilmə (göndərilmə) anında tam dəyəri üzrə uçota alınır.

Malların statistik dəyəri vahid bazaya gətirilmiş müqavilələrin (kontraktların) qiymətləri üzrə ABŞ dolları ilə müəyyən edilir.

İdxalın dəyərinin qiymətləndirilməsi malın gömrük bəyannaməsində göstərilmiş SİF-liman və ya SİP-Azərbaycan Respublikasının sərhədində təyinat məntəqəsi baza qiymətlərinə gətirilmiş faktura (kontrakt) dəyəri üzrə aparılır. SİF-(dəyər, sığorta, fraxt)-malın satış şərtidir ki, buna görə malın qiymətinə onun dəyəri, limana qədər malın sığorta edilməsi və nəqli üzrə xərclər daxil edilir.

İxracın dəyərinin qiymətləndirilməsi malların gömrük bəyannaməsində göstərilmiş malların FOB-liman və ya DAF- Azərbaycan Respublikasının sərhədi baza qiymətlərinə gətirilmiş faktura (kontrakt) dəyəri üzrə aparılır. FOB (bortda azad)-malın satılma şərtidir, buna görə malın qiymətinə onun dəyəri, malın çatdırılması və gəmi bortuna yüklənməsi üzrə xərclər daxil edilir.